

Anti-pestprotocol “GRIPP” Agnieten College Nieuwleusen

Inleiding

In dit document is te lezen hoe we de GRIPP – aanpak inzetten op het Agnieten College Nieuwleusen om pesten te voorkomen en te verhelpen.

Doel anti-pestprotocol

Het anti-pestprotocol heeft als doel medewerkers, ouders en leerlingen te informeren over de manier waarop de school zich inzet om een veilige (leer)omgeving te creëren voor leerlingen. Het protocol geeft duidelijkheid over de preventieve inzet om pesten te voorkomen en over de stappen die gevolgd zullen worden wanneer pesten plaatsvindt. Per stap wordt aangegeven wat er van alle betrokkenen (medewerkers, leerlingen, ouders) wordt verwacht en wat zij kunnen verwachten. Dit vormt een heldere basis voor een effectieve samenwerking.

Inhoud

Het anti-pestprotocol is onderdeel van het schoolveiligheidsbeleid (zie veiligheidsplan). De school heeft volgens de wet de vrijheid om zelf de inhoud van het anti-pestprotocol te bepalen, maar moet in de aanpak van pesten wel voldoen aan een aantal verplichtingen

In dit document hebben wij de elementen van het GRIPP-programma geïntegreerd binnen de kaders van een anti-pest protocol, zoals die op de meeste VO-scholen worden toegepast

Realistisch en uitvoerbaar

Bij het schrijven van een protocol is het belangrijk om telkens mee te wegen of de preventieve en curatieve aanpak in de praktijk ook uitvoerbaar zijn. Het protocol is in eerste instantie bedoeld om te informeren en om als leidraad te gebruiken in de preventie en aanpak van pestsituaties. Daarbij is het een juridisch document. Mochten zaken onverhoopt uit de hand lopen, dan moet de school kunnen aantonen dat zij heeft gehandeld volgens de stappen in het protocol.

GRIPP mentormethode, korte omschrijving.

GRIPP is een mentormethode die zich richt op het versterken van de sociale veiligheid en het tegengaan van pesten in de eerste en tweede klassen van het voortgezet onderwijs, maar wordt op het Agnieten College Nieuwleusen ook curatief ingezet in de derde en vierde klassen:

Groepsdynamiek, Identiteitsvorming en PestPreventie. De methode is ontwikkeld en onderzocht door de Rijks Universiteit Groningen en bestaat uit de volgende elementen¹:

- Mentor lesmateriaal
- Leerlingmonitor
- Curatieve aanpak: de steungroepaanpak
- Trainingen

Door de inzet van bovenstaande elementen werkt de school toe naar een gestructureerde en samenhangende aanpak van situaties die de veiligheid en het leerklimaat in de eerste en tweede klassen beïnvloeden. Hiermee wordt het signaleren van pesten tot en met de aanpak hiervan ingebed in de dagelijkse praktijk van het mentoraat en de school. GRIPP werkt hierbij met een cyclus van 5 B's², te weten:

- Bekijken
- Begrijpen
- Besluiten
- Bijsturen
- Beoordelen

¹ Zie bijlage 1

² Zie bijlage 2

GRIPP in het anti-pestprotocol

Inhoudsopgave

Het anti-pestprotocol bevat ten minste informatie over:

1. De visie van de school op veiligheid en uitgangspunten over pesten.
2. Wat wordt er verstaan onder pesten
 - Definitie
 - Vormen van pesten
 - Rollen bij pesten
 - Mogelijke signalen bij pestsituaties
3. Preventieve interventies in de school
 - Schoolregels
 - Omgangs- en gedragsregels
 - Mentoraanpak- en methode
 - Voorlichting en projecten
 - Teamtrainingen
 - Leerlingmonitor
 - Social media protocol
4. Stappenplan bij pestsituaties
 - Aanspreekpunten voor leerlingen en ouders.
 - Rollen, taken en verantwoordelijkheden bij pestsituaties
 - Stappenplan bij pesten
 - Stap 1. Interventie door de mentor
 - Stap 2. Interventie door het GRIPP-team
 - Sanctieladder bij pesten
 - Stap 3. Interventie door de afdelingsleider/teamleider – ronde 1
 - Stap 4. Interventie door de afdelingsleider/teamleider – ronde 2

Bijlage 1: Informatie over de mentormethode GRIPP

Bijlage 2: 5B's bij pesten: een cyclische blik op de klas

Toevoegingen op inhoud pestprotocol vanuit GRIPP

1. De visie op veiligheid en uitgangspunten van GRIPP

De missie en het uitgangspunt vanuit GRIPP is: *Ieder kind heeft recht op een fijne schooltijd. Ik, jij en wij zijn samen verantwoordelijk voor de sfeer in de klas en de school.*

GRIPP Principes en uitgangspunten

- **Samen verantwoordelijk:** elke leerling is medeverantwoordelijk voor de sfeer en het verloop van de processen in de klas. Elke medewerker is medeverantwoordelijk voor het voorleven, uitdragen, en handhaven van een heldere en positieve norm in de klas en de school.
- **Kijken naar oplossingen:** In plaats van de nadruk te leggen op het probleem, richten we ons op de oplossing. Vanuit deze toekomstgerichte aanpak onderzoeken we wat nodig is om ervoor te zorgen dat het pesten stopt.
- **Eigenaarschap bij alle betrokkenen:** hoe kunnen alle betrokkenen, inclusief de klas, actief bijdragen aan het verbeteren van de situatie?
- **Open communicatie en empathie:** leerlingen krijgen inzicht in het effect van hun gedrag op anderen. Door te weten wat bepaald gedrag teweegbrengt bij een ander heeft elke leerling de keuze hier iets anders te doen.
- **Vertrouwen:** medewerkers en leerlingen krijgen het vertrouwen dat ze een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan het welzijn van anderen en worden in de gelegenheid gesteld om dit ook daadwerkelijk te doen.
- **Ruimte om fouten te maken en dit te herstellen:** school is een plek waar leerlingen zich begeven in verschillende sociale situaties. Ze worden aangesproken op hun gedrag, voeren gesprekken hierover met medeleerlingen en worden aangemoedigd verantwoordelijkheid te nemen. Zo kan iedereen groeien in deze vaardigheden.

2. Wat wordt verstaan onder pesten?

- Definitie: pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed (meer) kan verdedigen. Hierbij is sprake van een machtsverschil. Het gedrag is steeds op dezelfde persoon of personen gericht.

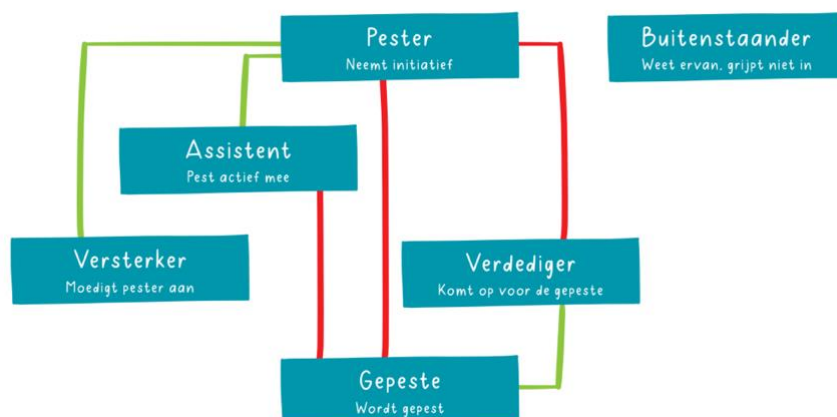
- Vormen van pesten

- Verbaal
- Relationeel
- Fysiek
- Materieel
- Digitaal

- Rollen bij pesten

- Gepeste
- Pester
- Assistent/meeloper
- Versterker /meeloper
- Verdediger
- Buitenstaander

- Mogelijke signalen bij pestsituaties

- Een kind wil niet naar buiten
- Een kind staat of zit alleen buiten in de pauze
- Een kind gaat bijna altijd om met andere leeftijdsgenoten (vaak jongere kinderen)
- De andere kinderen vinden alles wat een bepaald kind doet of vind stom
- Kinderen laten zich negatief uit over een bepaald kind of zijn/haar familie
- Roddelen in de groep over een bepaald kind
- Wordt vaak buiten gesloten met activiteiten in groepsverband
- Een kind krijgt steeds minder vrienden en komt alleen te staan
- Kinderen klagen als een bepaald kind een idee aandraagt of iets in de groep deelt

3. Preventieve interventies in de school

- Schoolregels
 - Fietsen worden gestald in de daarvoor aangegeven plaats in de fietsenstalling.
 - Jassen en petten (e.d.) bewaar je in je eigen kluisje of aan de kapstok.
 - Eten en drinken doen we in de aula.
 - Kauwgom in de prullenbak.
 - Na schooltijd ga je naar huis, tenzij je schoolwerk moet afmaken.
 - Op het schoolplein wordt niet gefietst.
 - Telefoon in de telefoontas.
 - Geluidsdragende apparatuur mag alleen gebruikt worden met toestemming van de school.
 - Roken, alcohol, drugs, gokken en wapens zijn op het terrein van de school niet toegestaan.
- Omgangs- en gedragsregels
Op het Agnieten College Nieuwleusen:
 - mag je zijn wie je bent;
 - is het veilig en kun je rustig werken;
 - behandel je een ander zoals je zelf behandeld wilt worden;
 - is er zorg en aandacht voor elkaar;
 - ben je zuinig op je eigen spullen en die van een ander;
 - doet iedereen zijn best!
-
- Mentoraanpak en- methode
Door het gebruik van het mentormateriaal van GRIPP besteden mentoren gedurende het schooljaar structureel aandacht aan thema's die ondersteunend zijn aan de sfeer, interactie en de veiligheid in de groep. Er zijn 5 thema's beschikbaar met daarin 15-20 lesactiviteiten die aandacht geven aan een positief groepsklimaat. De mentor streeft ernaar om minimaal 1 keer in de twee weken met GRIPP te werken.
- Voorlichting en projecten
 - Week tegen pesten
 - Paarse vrijdag
 - Voorstelling "Wat doe jij" van het Theaterschip
- Teamtrainingen

In het startjaar van de mentormethode GRIPP worden alle mentoren die met de methode werken 3 dagdelen getraind.

- Dagdeel 1: het gebruik van het mentor lesmateriaal, groepsdynamische processen in de klas, groepsvormende interventies, definitie, rollen en vormen van pesten.
 - Dagdeel 2: de analyse van de rapportage n.a.v. de leerlingmonitor. Welk gedrag en welke leerlingen vallen op in de klas. Zijn er interventies nodig? Welke interventies kunnen mogelijk ingezet worden.
 - Dagdeel 3: de rol van de mentor op het moment dat er gepest wordt. Hoe voer je een goed gesprek met de gepeste leerling. Welke interventie kun je inzetten om het pesten tegen te gaan, waaronder de steungroepaanpak.
 - Leerlingmonitor
Het invullen van de vragenlijsten voor de monitor is een vast onderdeel van de GRIPP-methode en vindt twee keer per jaar plaats: rond de herfstvakantie en rond april. Dit gebeurt via Stoeltjesdans, een online tool voor het monitoren en managen van de sociale dynamiek binnen de klas. De monitor geeft de mentor inzicht in de sociale relaties binnen de klas en maakt het mogelijk om te signaleren welke leerlingen zich gepest voelen en welke leerlingen pro-sociaal- (helpend) of negatief gedrag vertonen of aangeduid worden als pester.
- De GRIPP-werkgroep analyseert samen met de mentoren na elke meting de rapportage van de leerlingmonitor. Op basis hiervan kijken ze of het nodig is om bepaalde data beter te begrijpen door middel van observaties of het voeren van gesprekken met leerlingen.
- Social mediaprotocol (zie ook: document sociale mediaprotocol)

4. Stappenplan bij peestsituaties

- Aanspreekpunten voor leerlingen en ouders.

Hieronder staat een korte suggestie van de stappen die leerlingen en ouders kunnen zetten.

Elke school geeft hier zelf invulling aan.

- De mentor is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders bij peestsituaties.
 - De teamleider wordt door de mentor betrokken als er sprake is van ernstige peestsituaties (alleen als hier een rol is weggelegd voor de teamleider). Mogelijke toevoeging: de teamleider voert, indien gewenst, dit gesprek in het bijzijn van de mentor.
 - De anti-pestcoördinator is verantwoordelijk voor het coördineren van het anti-pestbeleid van de school en aanspreekpunt in het kader van pesten: Onno Tammeling / otammeling@agnietencollege.nl en is tevens een aanspreekpunt is voor leerlingen. Leerlingen kunnen bij alle werknemers terecht die zij in vertrouwen nemen.
 - Vertrouwenspersoon: mochten leerlingen of ouders niet tevreden zijn over de afhandeling van een peestsituatie kunnen zij een klacht indienen bij de vertrouwenspersoon. *Naam / mail*
- **Rollen, taken en verantwoordelijkheden bij peestsituaties.**

Suggesties:

- Leerling: alle leerlingen zijn medeverantwoordelijk voor een goede sfeer en het uitdragen van een positieve norm in de klas en binnen de school. Hierbij hoort dat zij hun verantwoordelijkheid nemen in peestsituaties, door bijvoorbeeld de pester aan te spreken, de gepeste te ondersteunen of te melden dat iemand hulp nodig heeft.
- Ouders en verzorgers: ouders zijn belangrijk in het ondersteunen van hun kind. Ze horen verhalen over situaties op school. Als er sprake is van pesten kunnen ouders terecht bij de mentor. Ook als er peestsituaties spelen waar hun eigen kind niet direct bij betrokken is of last van heeft, of hun eigen kind pest is de mentor het eerste aanspreekpunt. Andersom zal de mentor ouders ook informeren over peestsituaties waar hun kind bij betrokken is (zie stappenplan)
- Vakdocenten en onderwijsondersteunend personeel: net als de leerlingen zijn alle medewerkers verantwoordelijk voor een goede sfeer en het uitdragen van een positieve norm op school. Zij hebben een voorbeeldrol en dragen actief het gedrag uit dat passend is bij de school. Daarnaast hebben ze een signalerende rol, spreken leerlingen aan waar nodig en melden peestsituaties bij de mentor en registreren deze in het NAAM registratiesysteem.
- Mentor: de mentor voert activiteiten uit met de klas die bijdragen aan een prettige sfeer en positieve dynamiek in de klas. De mentor spreekt alle leerlingen uit de klas individueel en bespreekt in de klas hoe er omgegaan kan worden met pesten. De mentor is het eerste aanspreekpunt bij peestsituaties, haalt informatie op bij collega's en handelt volgens het stappenplan.
- Teamleider/Leerjaarcoördinator/Afdelingsleider: geeft samen met de medewerkers vorm aan een prettig schoolklimaat, door de norm voor te leven en te bewaken. De afdelingsleider gaat na of het beleid uitgevoerd wordt zoals bedoeld en houdt zicht op de grote lijnen. Daarnaast wordt de afdelingsleider betrokken als dit in het stappenplan aan de orde is.

- Ondersteuningscoördinator/ zorgcoördinator: betreft de mentor als er sprake is van pestsituaties bij, of door leerlingen, die een zorgtraject volgen. Onderhoudt contact met de GRIPP-werkgroep en de anti-pestcoördinator over het beleid en de (individuele) aanpak rond zorg- en pestsituaties.
- Anti-pestcoördinator: de formele taak van de anti-pestcoördinator is als volgt³:
Bij een persoon zijn tenminste de volgende taken belegd:
 - het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten
 - het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.

De anti-pestcoördinator is een van de leden van de GRIPP-werkgroep.

Elk jaar maakt de anti-pestcoördinator een analyse van de pestsituaties op school aan de hand van de geregistreerde situaties en de ingezette interventies. Op basis hiervan wordt beoordeeld waar (preventief) beleid op nodig is.

- GRIPP- werkgroep:
De GRIPP-werkgroep: is verantwoordelijk voor het inbedden en coördineren van GRIPP binnen de organisatie. Deze werkgroep zorgt ervoor dat mentoren de GRIPP-lessen integreren in hun mentorprogramma, zodat alle leerlingen actief betrokken zijn bij dit onderwerp. Daarnaast zorgt de werkgroep ervoor dat de monitor beschikbaar is voor mentoren en evalueert zij de resultaten op schoolniveau. De werkgroepleden fungeren als sparringpartner en experts voor mentoren bij complexe (dynamische) groepssituaties, zoals pesten, en voeren steungroepsgesprekken met leerlingen.

Stappenplan bij pesten

Dit plan bevat een aantal in zwaarte oplopende stappen die gevolgd worden met als doel pesten te stoppen. De gepeste leerlingen worden ondersteund en pesters en meelopers worden bewust gemaakt van de gevolgen van hun gedrag en gecorrigeerd om hiermee te stoppen.

Hieronder een suggestie voor de te nemen stappen, elke school kiest zelf welke stappen passend zijn. Stappen 2 en 3 staan uitgebreid toegelicht in de handleiding voor de GRIPP-werkgroepleden

De opbouw van elke stap is als volgt:

- Hoe wordt er gehandeld
- Wie zijn er betrokken (welke leerlingen, ouders, medewerkers vanuit welke verantwoordelijkheid)
- Doel van deze stap
- Afspraken (consequenties waar nodig)
- Registratie van deze stap (wie en waar)
- Wie worden er geïnformeerd over deze stap

³ Zorgplicht veiligheid op school VO (art. 3.40 Wet op Voortgezet Onderwijs 2020)

Bij signalen van pestgedrag volgen onderstaande stappen:

Stap 1: Interventie door de mentor

Als de mentor signalen krijgt over pestsituaties in de klas onderneemt de mentor actie.

- De mentor gaat in gesprek met de gepeste leerling om de situatie goed te begrijpen en in beeld te krijgen. Waar nodig kan de mentor ook met anderen leerlingen in de klas in gesprek waaronder de pester, de assistenten en versterkers.
- De mentor kan gericht observeren en bij collega's informeren om een volledig beeld te krijgen van de situatie.
- De mentor kan interventies in de klas doen met behulp van het GRIPP-materiaal, er worden activiteiten ingezet die passen bij de situatie in de klas. Het doel is de situatie in de klas bespreekbaar te maken zodat alle leerlingen zich bewust worden van de situatie en het gedrag dat zij zelf vertonen.
- De mentor blijft in gesprek met de gepeste leerling en heeft (samen met de leerling) contact met ouders. Waar nodig heeft de mentor contact met ouders van andere leerlingen.
- De mentor registreert de gesprekken in het leerlingvolgsysteem en informeert de anti-pestcoördinator.

Stap 2: Interventie door de GRIPP-werkgroep

Als de eerste interventies onvoldoende effect hebben, overlegt de mentor met de GRIPP-werkgroep (waaronder de anti-pestcoördinator). Samen bekijken ze welke interventies wenselijk zijn.

- **De steungroepaanpak:** deze aanpak heeft als doel om met behulp van een aantal leerlingen uit de klas de situatie te veranderen. Ze worden gevraagd de gepeste leerling tijdelijk, maximaal 3 weken, te ondersteunen. Niemand krijgt de schuld van de situatie die is ontstaan, iedereen uit de groep wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen om de situatie op te lossen.

Elke leerling in school kan een keer in een steungroep komen, dit is onderdeel van de GRIPP-methode. Ouders van de steungroepleden worden hier niet over geïnformeerd.

Hieronder de stappen die gevolgd worden tijdens de steungroepaanpak.

- Gesprek met de gepeste leerling:
 - Door een lid van de GRIPP-werkgroep.
 - De pestsituatie goed begrijpen, de steungroep uitleggen en toestemming vragen aan de leerling.
 - Ouders van de leerling informeren over de inzet van de steungroep.

Geeft de leerling geen toestemming dan wordt de steungroepaanpak niet ingezet. In dit geval blijft de mentor en/of de GRIPP-werkgroep in contact met de leerling en ouders over de situatie en wordt onderzocht welke andere interventies er ingezet kunnen worden.

- Samenstellen van de steungroep door de mentor en de GRIPP-werkgroep.
 - De steungroep bestaat uit: leerlingen die deze leerling vertrouwt.
 - De pester en de assistent
 - Leerlingen die een positieve positie innemen in de klas
- Het gesprek met de steungroep.

De leerling om wie het gaat is niet bij dit gesprek aanwezig.

- De leerlingen horen om wie het gaat en hoe deze leerling zich voelt in de klas en op school.
- Elke leerling bedenkt wat hij/zij de komende dagen kan doen voor deze leerling zodat deze zich weer prettiger voelt in de klas.
- Informeren vakdocenten van de betrokken klas
 - Via de mail kunnen vakdocenten ingelicht worden over de lopende steungroep. Dit is ter informatie, het is niet de bedoeling dat docenten interveniëren, zij hoeven dus niet te weten wat de leerlingen uit de steungroep zullen inzetten. Wel kunnen zij observeren.

Na een week is er een evaluatiegesprek met de leerling en een gesprek met de steungroep.

- Is de situatie (licht) veranderd, dan wordt de steungroep nogmaals gevraagd te blijven ondersteunen. Een steungroep is van het begin tot het einde maximaal drie weken actief.
 - Blijkt dat de steungroepleden de afspraken niet nakomen of niet effectief te zijn dan wordt de steungroep opgeheven. De school blijft in gesprek met de leerling en ouders en gaat wanneer nodig over naar de volgende stap in het protocol.
 - De inzet van de steungroepaanpak wordt geregistreerd door de GRIPP-werkgroep.
- **De directe aanpak:** deze aanpak heeft als doel om met behulp van een aantal leerlingen uit de klas de situatie te veranderen. De aanpak wordt ingezet als er meerdere pesters en assistenten zijn of als leerlingen uit andere klassen betrokken zijn bij het pesten. Deze leerlingen worden aangesproken op het pestgedrag. Daarnaast worden welwillende leerlingen uit de klas van de gepeste gevraagd de gepeste leerling te ondersteunen. Behalve de ouders van de gepeste leerling worden andere ouders niet geïnformeerd, behalve als de mentor hier een andere afweging maakt.
 - Gesprek met de gepeste leerling:
 - Door een lid van de GRIPP-werkgroep.
 - De peestsituatie goed begrijpen, de directe aanpak uitleggen en toestemming vragen aan de leerling.
 - Ouders van de leerling informeren over de inzet van de directe aanpak.
- Geeft de leerling geen toestemming dan wordt de directe aanpak niet ingezet. In dit geval blijft de mentor en/of de GRIPP-werkgroep in contact met de leerling en ouders over de situatie.
- Individuele gesprekken met de pesters en assistenten
 - Het pestgedrag wordt benoemd en afgekeurd: het pestgedrag moet stoppen.
 - De leerling wordt gevraagd mee te denken welk gedrag deze de komende week laat zien zodat de situaties voor de gepeste leerling verbetert
 - Groepsgesprek met de pester en assistenten.
 - In de groep wordt het pestgedrag afgekeurd en vervolgens worden de voornemens van de leerlingen expliciet benoemd. De leerlingen krijgen de verantwoordelijkheid om de situatie te keren en het pesten te stoppen
 - Samenstellen van een steungroep van leerlingen in de klas van de gepeste leerling.

- Het gesprek met de steungroep.
 - De leerling om wie het gaat is niet bij dit gesprek aanwezig.
 - De leerlingen horen om wie het gaat en hoe deze leerling zich voelt in de klas en op school
 - Elke leerling bedenkt iets dat hij/zij de komende dagen kan doen voor deze leerling zodat deze zich weer prettiger voelt in de klas.

Na een week volgen drie evaluatiegesprekken. Een met de gepeste leerling, een met de groep van de pester en assistenten en een met de steungroep.

- Is de situatie (licht) veranderd, dan wordt de steungroep nogmaals gevraagd te blijven ondersteunen. Een steungroep is van het begin tot het einde maximaal drie weken actief. Blijkt dat de steungroepleden de afspraken niet nakomen dan wordt de steungroep opgeheven/ Blijkt de steungroep in de uitvoering niet effectief te zijn, dan wordt die opgeheven. De school blijft in gesprek met de gepeste leerling en de ouders en gaat wanneer nodig over naar de volgende stap in het protocol.
- Alle gesprekken worden geregistreerd door de GRIPP-werkgroep.

Sanctieladder bij pesten

Als het pestgedrag ondanks alle eerdergenoemde inzet doorgaat is de school genooddaakt over te gaan tot sanctioneren om de situatie op te lossen. Wij hebben geen aparte sanctieladder voor pesten. Wel een escalatieladder (zie document escalatieladder)

Stap 3. Interventie door teamleider/afdelingsleider – ronde 1

Als de interventies bij stap 2 niet het gewenste effect hebben volgen gesprekken tussen de afdelingsleider/teamleider en de pesters/assistenten en hun ouders. Bij deze gesprekken is de afdelingsleider betrokken. Tijdens deze gesprekken worden het gedrag en de incidenten benoemd en er worden afspraken gemaakt over het verwachte gedrag, die schriftelijk worden vastgelegd en gedeeld met de betrokkenen. Daarnaast worden afspraken gemaakt over de duur en de consequenties, zoals externe hulp of schorsing, indien het gedrag niet verbetert. Aan het einde van de afgesproken periode wordt er een evaluatiegesprek gepland, gevolgd door een nieuw gesprek. Deze gesprekken worden geregistreerd door de anti-pestcoördinator of teamleider/afdelingsleider. Tijdens deze periode wordt contact onderhouden met de gepeste leerling en de ouders. Nieuwe incidenten worden gemeld en geregistreerd. De mentor en vakdocenten van betreffende klas zijn ingelicht over de interventie.

Stap 4. Interventie door teamleider/afdelingsleider

De periode wordt geëvalueerd met de leerling(en) en ouders. Als er verbetering in het gedrag is, dan wordt de periode verlengd, waarna een tweede evaluatiegesprek volgt. Is het gedrag structureel verbeterd dan worden de leerlingen en ouders bedankt voor hun positieve inzet en wordt het dossier formeel afgesloten.

Als het gedrag niet is verbeterd, worden de eerder afgesproken consequenties uitgevoerd. Daarnaast worden nieuwe afspraken gemaakt met bijbehorende consequenties voor een volgende periode. Deze consequenties staan vermeld in de sanctieladder. Alle gesprekken worden geregistreerd. De

anti-pestcoördinator wordt actief betrokken. Vakdocenten van betreffende klas worden ingelicht over de maatregelen.

Bijlage 1: Informatie over de mentormethode GRIPP

GRIPP is een mentormethode voor de eerste en tweede klassen in het voortgezet onderwijs en richt zich op **G**roepsdynamiek, **I**dentiteitsvorming en **P**est**P**reventie. De methode is ontwikkeld en onderzocht door de Rijksuniversiteit Groningen.

Binnen de school is een GRIPP-werkgroep opgericht. Deze coördineert de verschillende elementen van GRIPP, zet in op een implementatie van de methode en monitort de effectiviteit ervan.

Daarnaast zijn de GRIPP-werkgroepleden aanspreekpunt voor mentoren om mee te denken bij ingewikkelde situaties in de groepsdynamiek of bij pesten. De GRIPP-werkgroepleden voeren de steungroepaanpak uit. De elementen van GRIPP zijn:

- Mentormateriaal: thema's en activiteiten gedurende het schooljaar:
 - Het lesmateriaal omvat 5 thema's, elk met 15-20 lesactiviteiten die tijdens de mentorles worden ingezet. Binnen elk thema wordt gewerkt aan 4-5 doelen die bijdragen aan een positief (leer)klimaat in de klas. De mentor bepaalt welk doel op dat moment het meeste van toepassing is op de klas en welke activiteit daar het beste op aansluit.
 - De lesactiviteiten bevorderen een positieve groepsdynamiek, door ontmoeting en wederzijds begrip te stimuleren. Ze helpen de leerling bewust te worden van hun identiteit (wie ze zijn), hun eigen gedrag (ik) in relatie tot klasgenoten (jij) en groep als geheel (wij). Bovenstaande elementen werken preventief tegen pesten en bevordert onderlinge herkenning en erkenning. Daarnaast komt pesten expliciet aan bod, waarbij leerlingen kennis en inzicht opdoen in thema's als groepsrollen, groepsdruk, pesten, de verschillende vormen, en de gevolgen hiervan.
- Leerling monitor in samenwerking met Stoeltjesdans:
 - Twee keer per jaar vullen leerlingen een vragenlijst in die inzicht geeft in de ervaren veiligheid, het welbevinden en de sociale relaties in de klas. De vragenlijst maakt gebruik van peer-nominatie vragen waarmee de mentor waardevolle inzicht krijgt in hoe de leerlingen naar hun klasgenoten kijken
 - Elke mentor ontvangt een uitgebreid rapport met daarin informatie over: vriendschappen in de klas, sociale status (aardig/ minst aardig) populariteit en leiderschap, pro sociaal gedrag, negatief gedrag en wie er pest/ gepest wordt.
 - Daarnaast ontvangt de school een rapport per jaarlaag en een algemene schoolrapportage die inzicht geeft in het welbevinden en de veiligheid van de leerlingen. Ook wordt vermeld hoeveel procent van de leerlingen de afgelopen drie maanden gepest zijn, samen met een benchmark met andere scholen die dezelfde monitor afnemen.
- De steungroepaanpak:
 - Een curatieve aanpak voor situaties in de klas waar een leerling wordt buitengesloten of gepest.
- Trainingen:
 - Alle mentoren van klas 1 en 2 worden in drie dagdelen getraind om bovenstaande elementen goed in te zetten in hun mentorlessen.

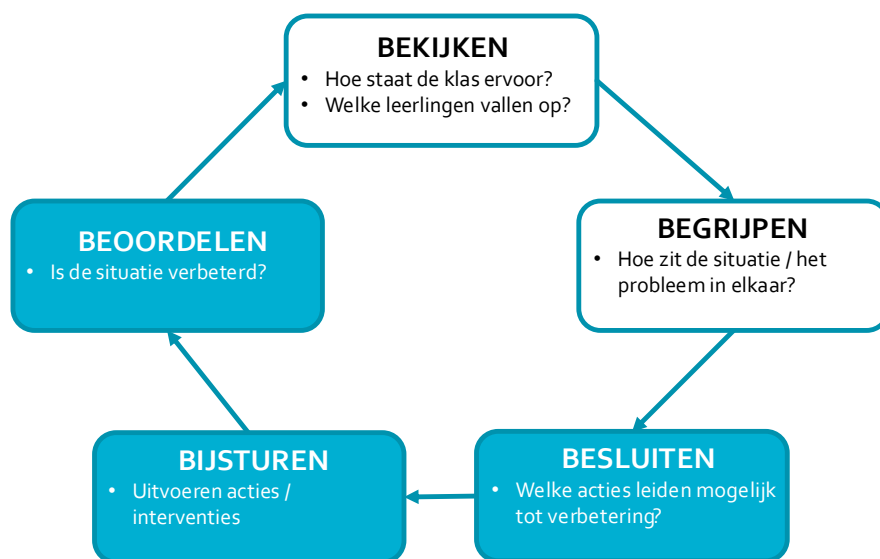
- De leden van de GRIPP-werkgroep volgen een extra dag training om de steungroepaanpak goed uit te kunnen voeren en de implementatie van GRIPP in de school effectief vorm te geven.

Bijlage 2: 5B's bij pesten: een cyclische blik op de klas

Van informatie naar aanpak.

Witte vakje : mentor

Blauw vakje: GRIPP-werkgroep in samenspraak met de mentor

Bekijken: hoe staat de klas ervoor?

- Algemene observaties klas
- Individuele gesprekken
- Rapportage leerlingmonitor

Begrijpen: wat gebeurt er in specifieke (pest)situaties?

- Gesprek met de (gepeste) leerling, naar aanleiding van signalen, melding of de rapportage van de leerlingmonitor.
- Gesprekken met meerdere leerlingen, die verschillende rollen spelen (pester, assistent, versterker, verdediger, buitenstaander)
- Gerichte observaties
- Inzetten gerichte GRIPP-activiteiten in de mentorles
- Informatie verzamelen van collega's, ouders, basisschool etc.

Beslissen: betrekken van de GRIPP-werkgroep

- Analyse: welke interventies zijn mogelijk in deze situatie voor:
 - de individuele leerling
 - de gehele klas
 - een deel van de klas

Bijsturen: welke interventies worden uitgevoerd?

- Gerichte GRIPP-activiteiten in de mentorles
- Steungroep aanpak
- Directe aanpak
- 1:1 begeleiding
- Een combinatie van deze dingen als parallel proces.

Beoordelen: de GRIPP-werkgroep in samenspraak met de mentor

- Gesprekken met de leerlingen: is de situatie blijvend verbeterd?
- Vinger aan de pols houden
- Tweede leerlingmonitor: rapport analyseren.